

“Güzel ve Çirkin” Üzerine; Yeni Bir Deneme Çalışması

Ömer GÜLEN**

“Ruhları kaba olan insanlar için gözlerle kulaklar kötü tanıklardır.”

Herakleitos

Kendi hikâyesinin peşinde koşan herkes, hikâyesine etkide bulunan ve varoluşunda derin izler bırakmış olayların izini sürer. Hayatın, fark edilen bir ömür olması, böylesi bir dikkatin sonucudur. Sorun şu ki iz süren ve kovalanan, dikkat sahibi insanın kendisidir. Bir insan teki özelinde gerçekleşen bu rol değişimleri, belirli bir anlama sürecinin sonucunda daha derin anlamlarla buluşur. Gündelik hayatın oluşturduğu sınırlı anlamlar, kendi içeriğini, üst anlamlar karşısında yeniden kurar. Böylece kovalanan bilinç, yeni bir anlam kapısı aralar insana. Basitlikten çıkış yeridir bu aralık belki de *dar kapıdır*.

Dar Kapı'dan geçmek, herkesin göze alacağı bir *tavır* değildir. Pragmatizmin, kendine felsefede bile yer bulduğu bir düşünce ortamında, hayat öncelikle, katı bir tedbirdir. Modern çağda, insanın derinlerinde saklı duran kötülükten kaçınmak *güzel olanın* dünyasına sığınmakla mümkün olacaktır. Hayatın ağırlığına karşılık vermek; politik, etik, estetik seviyede, varoluşsal bir sınır ihlali gereklidir. İkinci dünya savaşından sonra, felsefi eğilimin bu üç konu etrafında şekillenmesi, bu durumu çok iyi yansıtmaktadır. Pozitivist bilime ve bu bilimsel yöntemin etkisinde şekillenen, yirmi birinci yüzyıl teknik zorbalığına karşı yeni bir çıkış yolu aramak bu dönemin genel felsefi eğilimini yansıtır. Felsefe yapmanın imkânları, bu alanlar içerisinde yeniden oluşturulmaya çalışılmıştır. Estetik, egzistansiyalist ve etik felsefi çalışmaların içeriğini belirlemiştir. İnsan, ideolojilerin söylem gücünü kaybettiği çağda, estetik duruşla, kişisel bir varoluş zemini yakalamaya çalışmıştır kendine.

* Gürbüz Deniz, *Güzel ve Çirkin*, Eskiye Dergisi, 30 (2015).

** Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi, omergulenn@gmail.com

Gündelik hayat, bütün katı görünümüleri içinde, *herkeslerin* genel yargısını sağduyuya dönüştürdüğü oranda nobrandır. *Güzel ve Çirkin* denemesini, benzer katı kabullere karşı bir sınır ihlali olarak okunması gerektiğini düşünmekteyim. Bu durum, gündelik yaşamın kültürel biçimlerini sorgulamakla ortaya çıkan bir sınır ihlali olduğu kadar, akademinin katı bilimsel kabullerine karşı yeni bir varoluşsal izleğinde, metodolojik imkânlarını oluşturma çabasını kollamaktadır. Eskiyezi dergisinin bir sonraki sayısında okuduğumuz, *Kible Dağı* denemesi bu duruma daha açık bir şekilde işaret eder. Kible Dağı, Güzel ve Çirkin'in tecrübeden bilgiye dönüşmüş epistemolojisinden, daha farklı bir anlam dünyasının peşindedir. Müellifin, *ontik öz* ifadesiyle dile getirdiği duygunun, edebi ve estetik boyutta dile gelmesidir. *Güzel ve Çirkin* denemesinin yazınsal değerini, başını göğe kaldırmak imgesi kullanarak tanımlayabilirim. Bu ikincil deneme, yazara bu konuda eşlik etme arzusuyla yazılmıştır.

Deneme, yaşadığımız hayatta bizi etkileyen bazı olayların, zihinde bıraktığı soruları anlamak/anlamlandırmak üzerine yazılmış bir metindir. Güzellik bize hangi mevsimin hediyesidir? Neden zamanla kaybolur gider? O kaybolurken biz güzellik adına neyi öğreniriz? Yaşadığımız tecrübeler bize neyi ilham etmektedir? Biz nasıl bir düşünceyle güzele karşılık veririz? İçine düştüğümüz *kuşku*, ne öğretecektir bize? Sorular varoluşsal bir merakın izini sürer fakat verilen cevaplar, güzellik üzerine yazılan birçok felsefi çalışmada görebileceğimiz bir keskinlikle birden epistemolojik cevaplar arar kendine. Makaleyle ilgili itirazımız burada başlıyor. Güzelliği, salt kendi görsel/görsel görünümüleri içinde bir gerçekle ele almak, yazının temel çıkış noktasıyken, yazı devamında, estetiğe dair bazı kuramsal ön-kabullerle düşünsel içeriğini oluşturur. Zihin, kişisel hikâyeyi bilginin nesnesi haline getirerek, felsefi bir değerlendirmeyi kendi üzerinden yeniden kurar. Düşünce tarihinin genel problemiyle burada da karşılaşırız. Dış dünyanın kendi doğasıyla, onun gerçeğini, zihinde yeniden inşa eden epistemolojik ayırım noktası. Felsefe Tarihi, bu ayırımın tarihidir dersek meseleyi abartmış olmayız.

İnsandaki *'tabii ve futrî güzellik form'*una dair bir düşünsel yaklaşım, güzel olanı tanımlamak için, *estetik* düşünceyle devam eden bir anlama sürecini zorunlu kılar. Düşünce tarihinde, güzel kavramı üzerinde, felsefi olarak ilk duran kişi Platon'dur. Platon düşünce geleneğinde, dış gerçeğin doğasıyla, tümel bilginin gerçeği arasında birbirine koşut bir ayırım vardır. Ayırım, nesnenin kendi gerçeğiyle, zihindeki tümel gerçeği arasında var olan formlara ait bir ayırımdır. Platon, formu, gerçeğin en ideal yapısı olarak ele alır. *Güzellikle ilgili olarak düşüncelerimiz her ne olursa olsun, bizim kendisini kavrayabileceğimiz ve düşüncelerimizden oldukça bağımsız bir biçimde her ne ise o olan ve değişmeyen bir Güzellik vardır.*¹ Formlar, görme, dokunma, tatma gibi duyusal bilgilerin yanıltıcılığından bağımsız bir üst gerçeğin bilgisidir. Dış nesnelere kurduğu ilişki açısından varoluşsaldır ve zihinde var olan tümel karşılığı itibarıyla en doğru bilgidir. Duyular yanıltıcı olabilir fakat formlar nesnenin bütün ideal biçimlerini kap-

sar. Deneme çıkış noktasını, Platon'un form düşüncesiyle oluşturur fakat *ontik öz* yaklaşımıyla Platon düşüncesinden ayrılır.

Dışarıdan gelen güzellik formları mevcut olmakla beraber, benim kendi kendime, ulu orta, eklektik tarzda zihnimde güzellik formları da oluşmaktadır. Bu sebeple güzellik formu; varoluşsal bir tecrübe taşıdığı gibi özelliikle ontik bir öze dayanmaktadır. İnsan sahip olduğu güzellik idrakini ve tasavvurunu geliştirdikçe, varoluşsal güzellik formu, ontik özü yakalamaya sürekli meyyal hale gelmektedir. Öyle anlaşılıyor ki, her insan, kapasitesi nispetinde güzellik formu üretebiliyor. Sanatçı ve sanatçı kabiliyeti taşımayan her hangi bir insan arasındaki fark, bu kapasite farklılığı sebebiyle belirginleşmektedir.

Ontik öz, insan havsalasını aşan bir yüceliğe sahiptir ve ilahi öz olarak tezahür eder. İnsan, bu özü tecrübe etmeyi arzular fakat bu varoluşsal çaba, gelişen en son sınırın bilgisi oranında, bu yüceliği tanır. Zihin bu süreçte, güzellik aklının ve inancının egemenliği altında gelgitler yaşar. Bu süreç, güzelliğin; duygu, aklediş ve inanç olma süreciyle kendi sarmalının dışına çıkar. Duygusal(*hissi*) Güzellik, güzellik tecrübesinin ilk halidir. Yetkin akla sahip olanlar için süreklilik arz etmez. Güzelliğin bu seviyesinde kalmak, insan için bir değer kaybına dönüşür. Akli Güzellik, duyuşsal güzelliğe, aklın formel güzellik bilgisinin karşılık vermesiyle oluşur. Akli güzellik, tecrübeden bağımsız olursa eğer (bunun mümkün olamayacağını düşünmekteyim) belirli bıkkınlıkların ortaya çıkmasına hatta farklı güzellik formları içinde şizofrenleşmesine sebep olabilir. İnanç Güzelliği, hissi ve akli güzelliğin birikimleriyle ideal biçim kazanan güzelliktir. Varlık ve varoluş halidir. Varlığa bütün olarak sirayet etmek ister. İlahi hüsnü, görme, anlama, anlamlandırma ve kabul etme aşamasıdır. Bu süreç sürekli şuur halidir. Bu üç aşamayı tecrübe eden insanlar, aşk ve erdem ahlakına sahip olabilen güzel insanlardır. Böylece, *güzellik insan denen varlığın diğer adı* olur.²

Müellif, güzellik formunun dışında bir *ontik öz* kavramıyla, dışarıdan gelen duygunun, zihinsel formlarla apaçık bilgiye dönüşen anlamın yeniden, *ontik öze* doğru gerçekleşen varoluşsallıkla aşıldığını belirtir. Güzellik formu, başka formlara göre olumlu ya da olumsuz yönde değer kazanabilir. Bu da güzellik hissinin, gelişmesiyle ilişkili bir durumdur. Bu yorumuyla yazar, Platon'un form düşüncesinden ayrılır. Platon düşüncesinde formlar, dış gerçeklerden, duyumsal olarak etkilenmezler. Platon'un epistemolojisi açısından formun değeri, bizim hayatımızda öğrendiğimiz şeyleri, forma ait en doğru bilgiyi anımsayarak gerçekleştirmiş olmamızdır. Platon diyaloglarında, Sokrates'in soru sorarak, muhatabındaki bilgiyi ortaya çıkarmasının yöntemsel amacı, kişide hazırda mevcut bulunan bilgiyi ortaya çıkarmaktır. Platonik düşüncede, form bilginin en doğru biçimidir ve biz bildiğimiz her şeyi formlar aracılığıyla biliriz. *Ontik öz*, form bilgisinin sınırlı yapısını, varoluşsal bir zeminde terk ederek kendi anlamını oluşturur. Ontik özü, güzelliğin en yalın biçimi olarak, güzelliği bütünüyle insan anlığının dışında duran bir gerçeklik şeklinde kabul edilmesi gerektiği konusunda yazara katılmaktayım. Fakat *ontik öz* kelimesiyle, güzelliğin

kendi varlığında içkin duran varoluşsallığına yeni bir anlam eklemiş oluruz. Bizce *güzellik* kendi tanım ve kapsamının ilan ettiği ismiyle ifade edilmelidir.

Güzel olanın kendisi nedir? Bu soruyu bilme şansına sahip olabileceğimizi düşünmüyorum. Onsuz yaşayamayacağımızı da. Yağmurun yağışındaki güzelliği görürüz. Birbirinden farklı binlerce çiçeğin her birinin güzelliğini görürüz. Yaşamın her anında, kâinat, farklı güzelliklerin biçimlerini sergiler. Bütün bunları görme becerisi, varoluşumuz üzerinde derin izler bırakır ve bu izler bize bazı anlamların kapısı önüne kadar eşlik eder. Fakat güzellik bilgi olarak saklar kendini. Varlık karşısında hissettiğimiz heyecan olarak, anlamını kurar varlığımızda. *Gören gördüğünü ele geçirmez. Ona yalnızca bakış ile yaklaşır, dünyaya açılır.*³ Bu noktada, tümel, form(Platon), sağduyu(Descartes) ya da Beğeni yargısının öznel bilgisinin(Kant), bizde güzelliğin kendi bilgisini içerdiği düşüncesine ihtiyatlı yaklaşmamız gerektiğini düşünmekteyim. Güzel, kendisi olarak öznedir ve en açık görünümüyle doğada varlığını oluşturur. Doğa, düşüncenin dışında durmaktadır ve varlığında, insanın varoluşuna karşılık verebilecek devinimi, sükûneti, renkliliği, harmoniyi ve ilahliliği taşır. O, güzelliğin en yalın görünümüdür ve bu her insan tekinin gündelik hayatında yeniden tecrübe edilebilecek sürekliliğe sahiptir. Biz sabah güneşini ve bulutsuz bir bahar akşamındaki dolunayı, geçmişte yaşamış insanların tecrübe ettiği gibi tecrübe ederiz. İsa insanlara, *kir zambaklarının nasıl büyüdüğüne iyi bakın; ne çalışırlar, ne de iplik eğirirler; size derim: Süleyman bile, bütün kuvvetinde, bunlardan biri gibi giyinmiş değildi*, dediğinde güzelliğin insanlarda bıraktığı görsel anlamı canlandırarak salt güzelliğin etkisinden bahseder. Bu ifade söylendiği çağdan beri, aynı şiddette, insanları etkilemektedir.

Güzel, zihinde, doğanın gerçekliğinin bir yansımasıdır. İnsan en gerçek görünümünü doğanın sergilediği güzelliğe, sahip olduğu ve devamlı geliştirdiği bir bilgi formuyla değil, duygusal bir hazla katılır. “*Öz ve varoluş, imgelem ve gerçek, görünür ve görünmez – resim, tensel özlerden, etkin benzerliklerden, sessiz anlamlardan oluşan düşsel evrenini açarak bütün kategorilerimizi bulandırmaktadır*”⁴ Doğanın güzelliği, güzelliğin bütün anlamını içinde taşır. Bu açıdan, zihnin, güzelliği kuşatacak bir formu yoktur. Zihin, etkisi altında kaldığı güzelliğin anlamını sorgular, fakat bu insanın yaşama düşünsel katılımıdır. Kendi form bilgisini dışarıya uygulayarak, dışarıyı yeniden inşa etmez fakat dışarının duyuşal hazını bilgiye dönüştürerek, kendi *mimesisini (taklidini)* yaratır. Bir sanat eseri mimesis(taklit), kişiler arasında benzer haz ve duyguya hitap etmeyebilir. Sanat eserleri, dışarının kendi görünümünün, varoluşsal haz ya da zihinsel imgelerle yeniden yaratılmasıyla ortaya çıkan ürünlerdir. İnsan tecrübe ettiği her şeyi bilgiye dönüştürerek tanımlamak ister ve ideal anlamın da kendi zihnine ait kategoriler içinde olduğu yanılışına sahip olur. Zihinsel form ya da kategoriler, insana neyin güzel olduğu ya da olmadığı konusunda bir düşünce geliştirme aralığı oluşturur. Güzelliğin izafi olduğu yargısı bu

yanlış çıkarımın sonucudur. Güzel olanın anlamı daraltılamaz. Paul Valery'in sözüyle ifade edersek *güzel olan hiçbir şey hülasa edilemez*.

Günümüzde seri üretim, her insanda, benzer tüketim alışkanlığına dönüşerek, güzellikte aranılan müstesna özelliği, modanın ortak tüketiminin bayağılığı içinde yok etmiştir. Yüksek sanat ya da avangard sanat söylemi, tüketime açık olanla, sanatsal olanı birbirinden ayırmak için dile getirilen düşüncelerdir. Güzelliğin belirgin özelliklerinden biri, herkes için geçerli olan güzelliği temsil etmesidir. Bu durum, seri üretim malzemesi kullanmak zorunda kalan modern insanın güzellik karşısındaki kaba duruşuyla, el ürünü göz nuru üretimin ortaya çıkardığı sanat eserini kullanan geleneksel insanın üstün konumu arasında belirli bir seviye değişimine işaret eder. Bu görüntünün, bizim yaşamımızdaki düşüklüğü görünürden uzak tutmak için *klasik* kelimesine sığınılır. Klasik Türk Müziği, Klasik Batı Müziği, Klasik Sinema gibi ifadeler, üstün sanatla, tüketilen sanat arasındaki mesafeyi, birine antika değeri verilerek anlam karşısındaki değerini dikkatten kaçırmak için kullanılır. Böylece klasik olanla moda olan arasında, güzellik anlam kaybına uğrar.

Güzel doğada kendini denge, harmoni ve renklerle sergiler. Bunlardan biri tek başına güzelliği temsil etmez. Bu uyumu, güzelliğin bütün biçimlerinde aramamız gerekmektedir. Bu açıdan, İnsanın güzelliği de insan olmanın tüm görünümünü üzerinde taşımayı gerekli kılar. Ahlak, merhamet, iyilik, doğruluk, erdem, insanın; insan varlığında temsil ettiği görünüm içinde ortaya çıkan güzelliklerdir. Bu açıdan insanda güzellik bütün bu anlamları içermiyor ya da en azından kişinin yaşamında böylesi bir varoluşun arzusu yoksa ortada olan güzellik bir yanılsamadır. Aristoteles'in sözleriyle ifade edersek; *Ne ki bilmenin, bakmanın ve öteki duyuların insanlara sağladığı hazlar çekilip alındığında, sırf yeme-içme hazı ve cinsel hazlar için yaşamayı seçecek biri çıkmayacaktır, meğer ki hepten köle yapılı biri ola. Çünkü bu seçimi yapan kişi için insan olmak ile hayvan olmak arasında bir fark olmasa gerek.*⁵ Aristoteles'in de işaret ettiği gibi, güzellik, insan olmanın belirgin bir aşamasıdır. İnsan, kendi güzelliğini, insan olmasına uygun anlamları kendisinde taşıyarak ortaya koyar. Bu açıdan insanda güzellik, insan olma iddiasının sürdürülmesiyle ilgili güçlü bir tavidir. Andre Gide'in *etik, estetiğin bir şubesidir* dediği cümleyi bu gerçek üzerinden anlayabiliriz. İnsan, kendi görünümünü, başkalarının gözünde kazandığı bu müstesna tutumla ortaya koyar. İnsan, her şeyi ile mükemmel bir güzelliği temsil eden doğa gibi, varlıklar arasında sahip olduğu en büyük imtiyazı olan özgürlük tercihiyle, yaratılma nedeninin güzelliklerini taşımaları varlığında. İnsanın güzelliği, politik, etik ve estetik bir tercihtir. Böylesi bir tercihi, yaşamında umursamayan insan her şey olmanın belirli kazanımları dışında insani güzelliğin uzağında durmaktadır. Kuran'da kıssaların en güzeli olarak geçen Yusuf peygamberin kıssası, Yusuf'un rüyasıyla başlayacak olan uzun bir bekleyişin, sabrın, iffetin, özlemin, inancın en güzel hikâyesidir ve bu hikâye kendi güzelliğini Yakup'un oğullarının, Yusuf'ta neyin özel olduğuna teslim olmasıyla nihayetlenir.

Çirkin

Güzel ve Çirkin denemesinin, ikinci bölümünü içeren kısımda yazar, çirkinin mahiyetiyle ilgili dikkatle üzerinde durulması gereken felsefi argümanlarda bulunur. Çirkinlikle ilgili düşünsel durum, güzellik bahsinde ele alınan noktadan daha kapalı bir içeriğe sahiptir. Yazara, güzelliğin bir bilgi nesnesi olmadığı konusundaki itirazımızı, çirkinlik konusunda dile getirdiği düşünce içerisinden yola çıkarak tekrarlayabiliriz. Biz eğer güzelliği tümel açıdan bir bilgi nesnesi haline getirirsek aynı şeyin çirkinlik için de geçerli olması gerektiğini düşünmeliyiz. Çünkü form, bilginin her türlü anlamını zihinde bilgi haline getirir. Yazar için çirkin, varlığın bir cüzü değildir. *Çirkinlik varlık formundan çıkan/ çıkarılabilen bir husus değildir. Çirkinlik; çoğunlukla beğenmek ve beğenmemekten neş'et eden kişisel değerlendirmelerin sonucudur. Çirkinlik varlığa sirayet etmediği ve bizzatıhi zatta ve cevberde araz olmadığı için çirkinliğin olmadığı sonucuna ulaşabilmekteyiz.* Bu düşünce, biz eğer güzelliği tamamen zihinden bağımsız bir dış gerçeklik olarak ele aldığımızda anlaşılır olabilir.

Platon, Devlet'in beşinci bölümünün sonunda, güzel ve çirkin yargısına dair bilgiyle temellendirilmeyen eksik bilgi durumunun ortaya çıktığı zamanda, belirsiz noktalarının doksa (sanı) olarak ele alınması gerektiğini ifade eder. Doksa, cehalet ya da bilgisizlik türünden bir durum değildir. O, hem var olan hem de yok olanın ortasında duran ne tam varlık ne de yokluktur. Doksa ikili anlamın ortaya çıkardığı bir durumdur. İki anlamlılık, neyin güzel neyin çirkin olduğu noktasında, kişisel yargıları öne çıkarır. Çirkinliği bu belirsiz görünüm içinde ele alır Platon. Bu açıdan çirkin bir form değildir. Bu düşünceden yola çıkarak dile getirebiliriz ki *çirkinlik* güzelliğin içinde anlamını kurar. Bu açıdan, çirkinlik güzelliğin karşıt nesnesi değildir. Güzelliğin zıttı değil, bakışın, bilgi seviyesinin, doğru ya da yanlışla ilgili durumların, güzellik kelimesi içinde kendine yeni bir anlam kurmasının sonucudur. Bu türden ayrımlar insanların, şeyler karşısında daha kolay tavır ve düşünce geliştirmesine imkân sağlar. Bu düşünceye de yansır. İkili anlamların oluştuğu bütün zıt kavramlar, yaşamın içinden koparılan görüntüleri daha anlaşılır yapmak ve böylece düşünceye daha kolay bir mantıksal yön tayin etmek için dilsel bir mutabakata dönüşür. İkili anlamlar bir çeşit düşünsel ve hayata dönük konfordur ve insanların hakikatle olan ilişkisini belirsiz noktalara taşıyıp yorumlamasına neden olur.

Notlar

- 1 R.C. Cross, A.D. Wozley, *Bilgi, İnanç ve Formları*, Der. Ahmet Cevzici, Ankara: Gündoğan Yayınları, 1989, s. 62
- 2 Gürbüz Deniz, *Güzel ve Çirkin*, Eski Yeni Dergisi, 30 (2015).
- 3 Merleau-Ponty, Maurice, *Göz ve Tin*, Çev: Ahmet Soysal, İstanbul, Metis Yayınları, 1996, s. 33
- 4 age., s. 44
- 5 Aristoteles, *Eudemos'a Etik*, çev: Saffet Babür, Ankara: Dost Yayınları, 1999, s. 21.

John Stuart Mill/Herbert Spencer Karşılaştırmasında
**Özgürlük, Adalet ve
Sosyal Evrim**

Ayşe Yaşar Ümütlü, İstanbul, Mana Yay., 2015, 152 Sayfa.*

İsmail HANOĞLU**

Giriş: Deęerlendirmenin/Eleştirisinin Bilimsellięi ve Ahlakilięi Üzerine II

Bu konuya dair kanaatlerimizin ilki, başka bir çalışma bağlamında ifade edildi. Burada ise (yapıcı) eleştirisinin metin üzerindeki etkisi ve değerlendirme sonrası ortaya çıkacak entelektüel kaygıların içeriğine dair bir takım analizler ve betimlemeler içerisinde olunacaktır. Eleştiri tabiatı gereği, öznelliği içerisinde barındırır. Öznellięi içerisinde barındırmayan her hangi bir önermeden de ne kadar söz edilir, bu da ayrı bir tartışma konusudur. Buradan hareketle, öznellik sorununun bilgi kalitesini etkilemesi, yapacağımız analizlerin varlık, bilgi ve değer boyutlarını bu etki bağlamına alacağı bilinmelidir. Bu sebeple, değerlendirmelerimizin bilimselliğini ya da ahlakiliğini tartışmamız, meseleyi, eleştirmenin ya da değerlendirmenin semantik içeriği ile sınırlandırmaz; doğrudan bizi, bilginin mahiyeti ve insaniliği üzerine sorgulamaya götürür.

* Not: Parantezler içerisinde verilen rakamlar, sırasıyla, ilgili konunun geçtiği sayfa numarasını; sonrasındaki rakam ya da rakamlar ise ilgili satır ya da satır aralıklarına işaret eder. Satır numaraları verilirken, tercümesi tamamen yapılmış alıntı cümlelerle başlık ifadeleri yerine göre rakamsal olarak değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Dolayısıyla sayım sırasında ortaya çıkacak farklılık bundan kaynaklanacaktır. Ancak sayfa numarasında her hangi bir farklılığın yaşanmayacağını da bu bağlamda ifade etmeliyim. Okuyucularımızın dikkatine sunulur.

** Doç. Dr., Çankırı Karatekin Ü. Edebiyat F. Felsefe Bölümü.